

TIESNEŠU DISCIPLINĀRKOLĒGIJAS L Ē M U M S

Rīgā 2022.gada 7.janvārī

Tiesnešu disciplinārkolēģija šādā sastāvā:

sēdes priekšsēdētājs V. Maksimovs

komisijas locekļi L. Slica, A. Uminskis, A. Šilova, I. Preisa, K. Berķis, I. Freimane, I. Rūķe, I. Jaungēlze,

pedaloties Zemgales rajona tiesas tiesnesim Arnim Naglim, tieslietu ministra pilnvarotai pārstāvei Kristīnei Kalniņai, Tiesnešu ētikas komisijas priekšsēdētājai Dacei Skrauplei, izskatīja disciplinārlietu, kas ierosināta ar Tiesnešu ētikas komisijas 2021.gada 26.novembra lēmumu pret Zemgales rajona tiesas tiesnesi Arni Nagli par rupju ētikas normu pārkāpumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2021.gada 19.augustā Tiesnešu ētikas komisijai pēc piekritības nosūtīts [..] 2021.gada 17.augusta iesniegums, kas adresēts Augstākās tiesas priekšsēdētājam Aigaram Strupiņam, ar lūgumu izvērtēt Zemgales rajona tiesas tiesneša A. Nagļa rīcību, lemjot par sevis atstatīšanu no lietas izskatīšanas vairākās civillietās. Iesniegumā norādīts, ka tiesneša rīcība bijusi nekonsekventa un lūgts izvērtēt šīs rīcības atbilstību Latvijas tiesnešu ētikas kodeksa 1.kanona 2.punktam, 2.kanona 1., 2., 3.punktam un 3.kanona 3.punktam.

[2] Iesniedzējs [..] norādījis uz konkrētām civillietām.

Civillietā Nr.[..] tiesnesis atstatījis sevi no lietas izskatīšanas sakarā ar draudzīgām attiecībām ar puses pārstāvi [..], bet civillietā Nr. [..] ar atbildētāju [..] pasludinājis spriedumu.

2010.gada 9.decembrī tiesnesis atstatījis sevi no [..] maksātnespējas lietas izskatīšanas, jo iebildumus pret maksātnespēju iesniedzis bankas pārstāvis [..], kurš ir kolēģes tiesneses dēls.

Civillietā Nr. [..] tiesnesis neesot atstatījis sevi no lietas izskatīšanas, kaut gan puses pārstāvis bijis zvērināts advokāts [..], ar kuru viņi agrāk bijuši ne tikai darba kolēģi, bet arī vienas politiskās organizācijas biedri.

Civillietā Nr. [..] tiesnesis atstatījis sevi no lietas izskatīšanas sakarā ar prasītāja [..] iebildumiem par tiesneša objektivitāti, jo tiesnesis neuzklausa viņa pieteiktos lūgumus, novilcina lietas izskatīšanu. Turklāt lēmumā tiesnesis atspoguļojis atbildētāju viedokli, ka par tiesneša atstatīšanos jālemj pašai tiesai, kas ir pretrunā tiesas sēdes audioierakstā fiksētajiem atbildētāju iebildumiem pret tiesneša atstatīšanos.

[3] Tiesnešu ētikas komisija lūdza tiesnesim A. Naglim sniegt skaidrojumu sakarā ar iesniegumu.

2021.gada 10.septembra rakstveida paskaidrojumā Tiesnešu ētikas komisijai tiesnesis norādījis, ka visās lietās esot ievērojis Civilprocesa likuma prasības un neesot pieļāvis Tiesnešu ētikas kodeksa normu un Tiesnešu uzvedības Bangaloras principu pārkāpumus. Iesniedzējs

rakstot atkārtotas sūdzības sakarā ar 2015.gadā pieņemto viņam nelabvēlīgo spriedumu vai saistībā ar spriedumu viņa laulības šķiršanas lietā. Nav saprotams, kādas iesniedzēja tiesiskās intereses aizskartas šajās lietās.

2021.gada 17.septembrī Tiesnešu ētikas komisija bija nolēmusi uzaicināt tiesnesi uz komisijas sēdi 2021.gada 22.oktobrī.

2021.gada 8.oktobra iesniegumā Tiesnešu ētikas komisijai tiesnesis lūdza iesniegumu izskatīt bez viņa klātbūtnes sakarā ar plānoto ārstniecības kursu. Tiesnesis papildinājis paskaidrojumu, norādot, ka 2013.gada lietā Nr. [...] prasībā pret [...] vēl neesot bijis pamata sevi atstatīt, jo nav pastāvējuši tie apstākļi, uz kuriem norādīts 2018.gada 26.marta lēmumā lietā Nr. [...]. Piecu gadu laikā ar [...] kļuvuši personiski pazīstami, izveidojušās draudzīgas, neformālas attiecības ārpus darba.

2021.gada 22.oktobrī Tiesnešu ētikas komisija nolēma atkārtoti aicināt tiesnesi uz komisijas sēdi.

2021.gada 13.novembra iesniegumā tiesnesis norādījis, ka 2021.gada 10.septembrī esot sniedzis paskaidrojumu, kuru papildinājis 2021.gada 8.oktobrī, un saskaņā ar Tiesnešu ētikas komisijas Reglamenta 33.punktu atkārtoti lūdza iesniegumu izskatīt bez viņa klātbūtnes. Savā rīcībā tiesnešu ētikas normu pārkāpumus nesaskata. Esot rīkojies atbilstoši Tiesnešu uzvedības Bangaloras principu 2.5.punktam, kas paredz, ka tiesnesim ir jāatsakās no piedalīšanās jebkurā tiesas prāvā, kurā tiesnesis nespēj pieņemt objektīvu spriedumu. Tiesnešu ētikas komisijas priekšsēdētāja, uzaicinot tiesnesi piedalīties komisijas sēdē, neesot norādījusi, kāpēc nevarot izskatīt iespējamo pārkāpumu bez viņa klātbūtnes un par kādiem iesniegumā minētajiem apstākļiem viņš neesot iesniedzis paskaidrojumu.

[4] Tiesnešu ētikas komisija atzina, ka konkrētajā gadījumā tiesneša rīcībā, nesadarbojoties ar Tiesnešu ētikas komisiju, nesniedzot paskaidrojumus par savu rīcību pēc būtības, bet aprobežojoties ar formālām atbildēm, ir konstatējams Tiesnešu ētikas kodeksa 1.kanona 1.punkta, 2.kanona 1., 2. un 3.punkta pārkāpums. Tiesnesis nav bijis godprātīgs un cieņpilns pret sevi un citiem, nav kļiedējis šaubas par tiesneša objektivitāti. Šāda rīcība neveicina sabiedrības uzticēšanos tiesu varai kopumā, tādēļ pārkāpums atzīstams par rupju, un tas ir pamats disciplinārlietas ierosināšanai.

Pamatojoties uz Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma 3.panta pirmo daļu un trešo daļu, Tiesnešu ētikas komisija 2021.gada 26.novembrī nolēma ierosināt disciplinārlietu pret tiesnesi A. Nagli par rupju ētikas normu pārkāpumu.

[5] Tiesnešu disciplinārkolēģijas sēdē tiesnesis A. Naglis paskaidroja, ka nepamatotas sūdzības iesniedzējs [...] vairākkārt jau iepriekš rakstījis par viņu. Paskaidroja, ka nav ļaunprātīgi izvairījies no paskaidrojuma sniegšanas. Atzīst, ka nav sniedzis pilnīgu paskaidrojumu uz [...] iesniegumu, uz komisijas sēdi nav varējis ierasties veselības problēmu dēļ. Veselības stāvoklis viņam ir bijis svarīgāks, tāpēc daži momenti tika palaisti garām, sniegtais paskaidrojums nav bijis pilnīgs. Darba nespējas lapa viņam nav bijusi un ar sākumu turpinājis pildīt savus tiesneša pienākumus.

[6] Tiesnešu ētikas komisijas priekšsēdētāja D. Skrauple norādīja, ka konkrētais gadījums ar tiesnesi A. Nagli ir unikāls piemērs tam, kā tiesnesis nesadarbojas ar tiesnešu pašpārvaldes institūciju. Uz komisijas sēdi tiesnesis tika aicināts tādēļ, ka saturiski nesniedza

nekādus paskaidrojumus, atbildes bija tikai formālas. [...] iesniegums Tiesnešu ētikas komisijā joprojām pēc būtības nav izskatīts.

Uzskata, ka tiesneša rīcība ir augstprātīga. Tiesnesim ir godprātīgi jāpilda savi pienākumi arī pašam, nevis jāprasa izpilde tikai no citiem, tiesneša rīcība nav saprotama. Šādos gadījumos tiesnesis var izvairīties no atbildības, nesniedzot paskaidrojumus.

[7] Tieslietu ministra pilnvarotā pārstāve K. Kalniņa disciplinārkolēģijas sēdē paskaidroja, ka pievienojas Tiesnešu ētikas komisijas lēmumam. Sūdzības iesniedzējs [...] arī ministrijā ir vērsies ar iesniegumu pret tiesnesi A. Nagli, bet ministrijai adresētajā iesniegumā ir norādījis uz citiem faktiem.

Motīvu daļa

[8] Pārbaudījusi Tiesnešu ētikas komisijas 2021.gada 26.novembra lēmumā norādītos apstākļus, uzklausijsi tiesneša A. Nagļa paskaidrojumus, Tiesnešu ētikas komisijas priekšsēdētājas D. Skrauples un tieslietu ministra pilnvarotās pārstāves K. Kalniņas izteikto viedokli, Tiesnešu disciplinārkolēģija atzīst, ka disciplinārlieta ierosināta pamatoti.

[9] Tiesnešu disciplinārkolēģija atzīst par pamatotu Tiesnešu ētikas komisijas 2021.gada 26.novembra lēmumā konstatēto, ka tiesneša A. Nagļa sniegtās ziņas par iesniegumā minētajiem apstākļiem nav pietiekamas, lai objektīvi izvērtētu iesniegumā minēto par iespējamu tiesneša pieļautu ētikas normu pārkāpumu. Tiesnesis nesadarbojās ar komisiju, neieradās uz komisijas sēdēm un nesniedza paskaidrojumus pēc būtības.

Līdz ar to saskaņā ar likuma „Par tiesu varu” 91.²panta 4.punktu Tiesnešu ētikas komisija nolēma pēc savas iniciatīvas apspriest un vērtēt tiesneša rīcību, nesadarbojoties ar Tiesnešu ētikas komisiju, atbilstību ētikas normām.

Tiesnešu ētikas komisija pamatoti secinājusi, ka tiesneša izvairīšanās no iesniegumā norādīto faktu izskaidrošanas par tiesneša atstatīšanās vai neatstatīšanās gadījumiem Tiesnešu ētikas komisijai liedza efektīvi pildīt likumā noteikto funkciju, proti, izvērtēt, vai tiesnesis ir pieļāvis ētikas normu pārkāpumus. Tiesnešu ētikas komisija secinājusi, ka tiesnesis neizprot tiesneša amatam nepieciešamās personiskās īpašības un prasmes, tai skaitā spēju uzņemties atbildību, apzināties savas rīcības ietekmi uz tiesu varas autoritāti kopumā.

Tiesnešu disciplinārkolēģija konstatē, ka Tiesnešu ētikas komisija jau iepriekš savos atzinumos norādījusi, ka komisijas rīcībā nav citu instrumentu, lai noskaidrotu objektīvo patiesību par tiesneša un lietas dalībnieka attiecībām, to raksturu, tostarp, iegūstot vēl kādus pierādījumus, kā vien paša tiesneša paskaidrojumi (*Tiesnešu ētikas komisijas 2020.gada 14.februāra atzinuma 6.punkts*).

Tiesnešu disciplinārkolēģija piekrīt Tiesnešu ētikas komisijas 2021.gada 26.novembra Atzinumā izteiktajam viedoklim, ka jebkura pārkāpuma izskatīšanā Tiesnešu ētikas komisija, nosūtot lūgumu sniegt informāciju un aicinot uz Tiesnešu ētikas komisijas sēdi, sagaida cieņpilnu, atbildīgu tiesneša rīcību, sadarbību ar komisiju, koleģiālu sarunu, izskaidrojot faktus un argumentējot savas rīcības pamatotību.

Tādējādi tiesneša pienākums ir darīt visu iespējamo, lai kļiedētu šaubas par konkrētā tiesneša godīgumu un objektivitāti. Proti, ja ir norādīti konkrēti fakti, kas par to rada šaubas, tad tiesnesim aktīvi jāsadarbojas ar komisiju, jāsniedz pilnvērtīgs izskaidrojums par faktiem,

kas norāda uz iespējamu ētikas normu pārkāpumu un visa būtiskā informācija, lai komisija varētu pārbaudīt notikušā apstākļus un sniegt par tiem savu vērtējumu (*Tiesnešu ētikas komisijas 2021.gada 26.novembra Atzinuma 8.punkts*).

[10] Tiesnešu disciplinārkolēģija konstatē, ka tiesneša A. Nagļa rīcībai nav objektīva attaisnojuma un tā vērtējama kā neētiska.

Tiesnesim tika dota iespēja rakstiski sniegt izsmeļošu skaidrojumu par [...] iesniegumā minētajiem faktiem, tiesnesis tika aicināts sniegt paskaidrojumus Tiesnešu ētikas komisijas sēdē gan klātienē, gan attālināti. Taču tiesnesis A. Naglis konkrētā gadījumā ar Tiesnešu ētikas komisiju nesadarbojās, tādējādi liedzot tiesnešu pašpārvaldes institūcijai izskatīt iesniegumu pēc būtības un pildīt likumā noteikto funkciju.

[11] Tiesnešu disciplinārkolēģija konstatē, ka Latvijas tiesnešu ētikas kodeksa 1.kanonā ir noteikts, ka tiesnesis tur cieņā savu amatu, tiesu varas neatkarību un tiesas godīgumu. Saskaņā ar 1.kanona 1.1.punktu tiesnesis tur cieņā savu amatu un tiesu varas neatkarību. Latvijas tiesnešu ētikas kodeksa 2.kanonā ir noteikts, ka tiesnesis izvairās no necienīgas rīcības, kā arī no šķietamas šādas rīcības izraisīšanas. Saskaņā ar 2.kanona 2.1., 2.2. punktu tiesnesis ciena un ievēro likumu, godprātīgi un ar cieņu attiecas pret savu amatu, amata pienākumiem, procesa dalībniekiem, kolēģiem, sabiedrību kopumā, tiesnesis, veicot amata pienākumus, rīkojas tā, lai veicinātu sabiedrības uzticēšanos tiesu varai.

Ievērojot minēto, Tiesnešu disciplinārkolēģija atzīst, ka tiesnesis A. Naglis par Latvijas tiesnešu ētikas kodeksa 1.kanona 1.punkta, 2.kanona 1., 2. un 3.punkta rupju pārkāpumu ir saucams pie disciplinārās atbildības, atbilstoši Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma 1.panta pirmās daļas 3.punktam par tiesnešu ētikas kodeksa normu rupju pārkāpumu.

[12] Saskaņā ar Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma 7.panta piekto daļu, uzliekot disciplinārsodu, Tiesnešu disciplinārkolēģija ņem vērā disciplinārā pārkāpuma raksturu, tā sekas, tiesneša vainas pakāpi nodarījumā, ziņas, kas raksturo viņa personību un iepriekšējo darbību tiesneša amatā.

Tiesnesis A. Naglis 1993.gada 28.aprīlī iecelts par Ogres rajona zemesgrāmatu nodaļas priekšnieku. 2009.gada 12.martā Latvijas Republikas Saeima apstiprināja A. Nagli par Ogres rajona tiesas tiesnesi.

No 2012.gada 1.marta līdz 2018.gada 28.februārim tiesnesis pildīja Ogres rajona tiesas priekšsēdētāja pienākumus. No 2018.gada 1.marta sakarā ar tiesu reformu A. Naglis atzīts par Zemgales rajona tiesas (Ogrē) tiesnesi.

2019.gada 28.martā Tiesnešu kvalifikācijas kolēģija veica tiesneša profesionālās darbības novērtēšanu, sniedzot pozitīvu atzinumu, papildus norādot: uzlabot nolēmumu motivācijas un noformēšanas prasmes; uzlabot prasmi analizēt savu rīcību un uzklaust kritiku.

Ņemot vērā iepriekš konstatēto par disciplinārā pārkāpuma raksturu, kā arī šajā punktā minēto, Tiesnešu disciplinārkolēģija atzīst, ka tiesnesim piemērojams disciplinārsods – piezīme.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Tiesnešu disciplinārās atbildības likuma 1.panta pirmās daļas 3.punktu, 7.panta otrās daļas 1.punktu, ceturtais daļas 1.punktu, 11.¹panta pirmo daļu Tiesnešu disciplinārkolēģija

nolēma

Zemgales rajona tiesas tiesnesim Arnim Naglim uzlikt disciplinārsodu – piezīmi.

Lēmumu tiesnesis var pārsūdzēt Disciplinārtiesā septiņu dienu laikā no lēmuma saņemšanas dienas.

Sēdes priekšsēdētājs

V. Maksimovs

Kolēģijas locekļi

L. Slica

A. Uminskis

A. Šilova

I. Preisa

K. Berķis

I. Freimane

I. Rūķe

I. Jaungelže